

**Van maaien ....
....tot inkuilen**

Tijdstip van maaien

- Weersverwachtingen
- Voldoende RE in het gras
  - 15 a 16% RE in basisrantsoen
  - Meer maïs in het rantsoen → hoger RE-gehalte in gras
- Voldoende suiker in het gras
  - Minimaal 2 dagen zon
  - Belangrijk voor inkuilproces
- Structuur
  - Afhankelijk van voermethode

Onderzoek veldverliezen

	VEM bij maaien	VEM bij inkuilen	VEM verlies
1 ^{ste} snede	1028	985	43
2 ^{de} snede	955	903	52

- Veldverliezen zijn 50 VEM/kg DS
- Mineralen en RE blijven vrijwel gelijk

Veldverliezen

- Na maaien stopt de fotosynthese
  - Er worden geen suikers meer aangemaakt
- Gras blijft nog wel ademen
  - Er gaan dus suikers (voederwaarde) verloren
- Micro-organismen
  - Op het land (bodem/gewas)
  - Nemen suikers van het gras op
- Veldperiode zo kort mogelijk (maximaal 48 uur)

Veldverliezen

- Elke keer schudden geeft meer verliezen
  - Gras-klaver geven meer verliezen
- Maaikneuzer verkort veldperiode
  - Versnelt drogingsproces → 1x minder schudden
  - Suiker verliezen zijn nihil
  - Bij nat weer / vochtig gewas zijn suiker verliezen hoger

Praktijkproef: Met of zonder kneuzer

Tabel: Droge stofpercentage en suikergehalte bij maaien met of zonder kneuzer

Perceel	Behandeling	Tijdstip Bemonstering	Droge stof %	Relatief suikergehalte (bij maaien is 100)
Gras Periode 9/5-11/5	Maaien met kneuzer en 1x schudden	Voor maaien	15	100
		Half veldperiode	25	96
		Voor balen maken	33	101
	Maaien zonder kneuzer en 2x schudden	Voor maaien	16	100
		Half veldperiode	24	99
		Voor balen maken	30	101
Gras/klaver Periode 27/5-30/5	Maaien met kneuzer en 1x schudden	Voor maaien	15	100
		Half veldperiode	42	105
		Voor balen maken	58	102
	Maaien zonder kneuzer en 1x schudden	Voor maaien	16	100
		Half veldperiode	34	88
		Voor balen maken	42	76

Veldverliezen

- Na het maaien treden er verliezen op aan droge stof en voederwaarde
  - door ademhaling van het gras
  - afbraak door bacteriën en schimmels (micro-organismen)
  - Bewerkingen (schudden en harken)
  - eventueel door uitspoeling bij regen
  - ongunstig weer en langere veldperiodes
- Dit gaat ten koste van de voederwaarde en de conservering

DS-gehalte en inkuilen

- Waarom gras drogen?
  - Inkuilproces en bacteriën
  - Passagesnelheid kuil in de pens
- Veel slechte bacteriën, zoals boterzuur- en rottingsbacteriën hebben water nodig om te overleven.
  - Hoe natter het kuilgras, des te meer van deze slechte bacteriën
  - Inkuilen > 35% DS
  - Hoe hoger het DS-gehalte, des te minder kans op slechte bacteriën

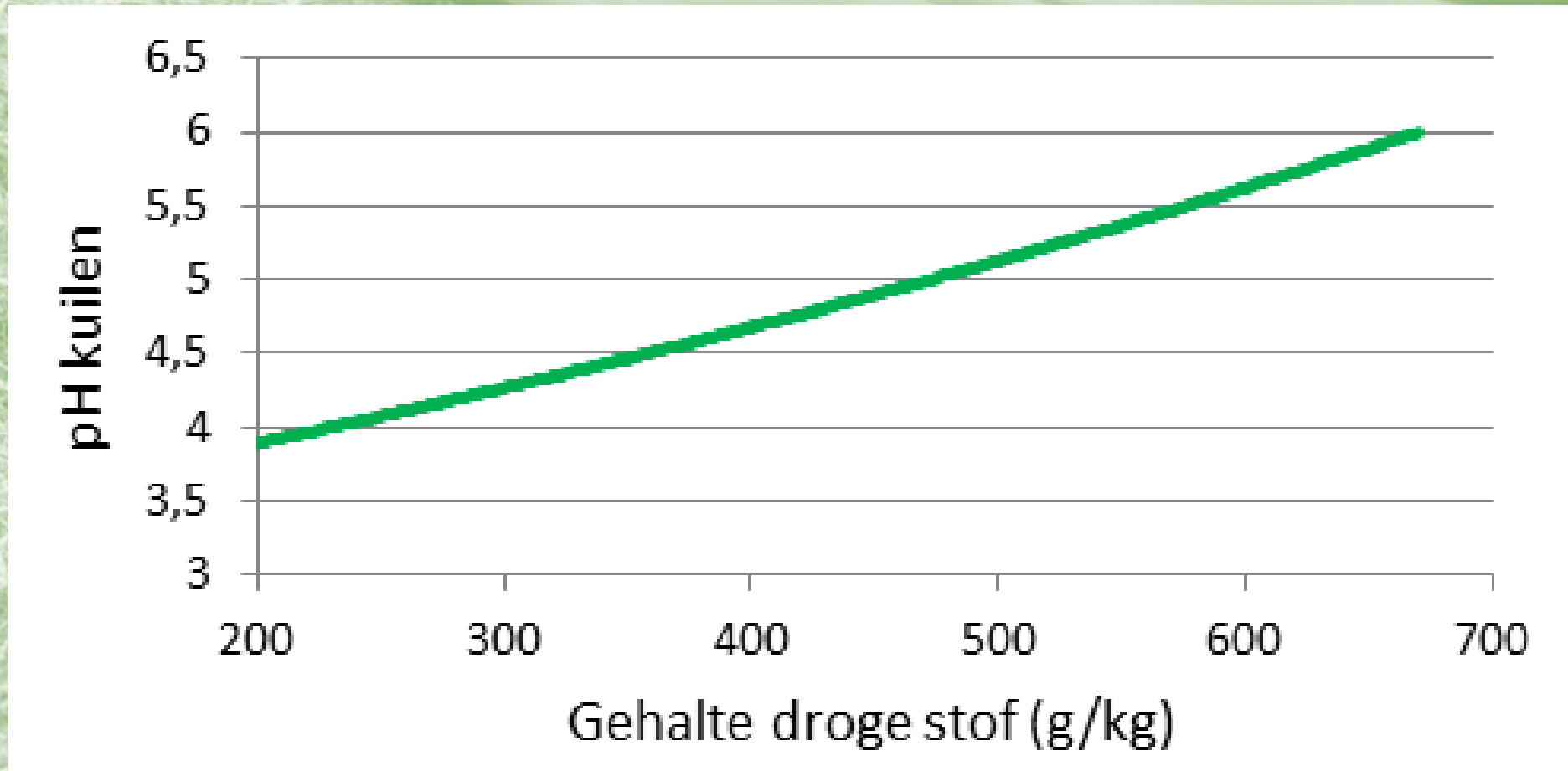

DS-gehalte en passagesnelheid

- Natte kuilen zijn zuurder (lagere pH)
  - Er worden meer suikers omgezet in melkzuur
- Hierdoor zijn de celwanden makkelijker fermenteerbaar
  - Voor-vertering in de kuil (celwanden worden weker)
  - Kuil wordt sneller (hogere passagesnelheid in de pens)
- Hoe hoger het DS-gehalte, des te lager wordt de passagesnelheid

- Gewenste DS-gehalte tussen 35% en 40%

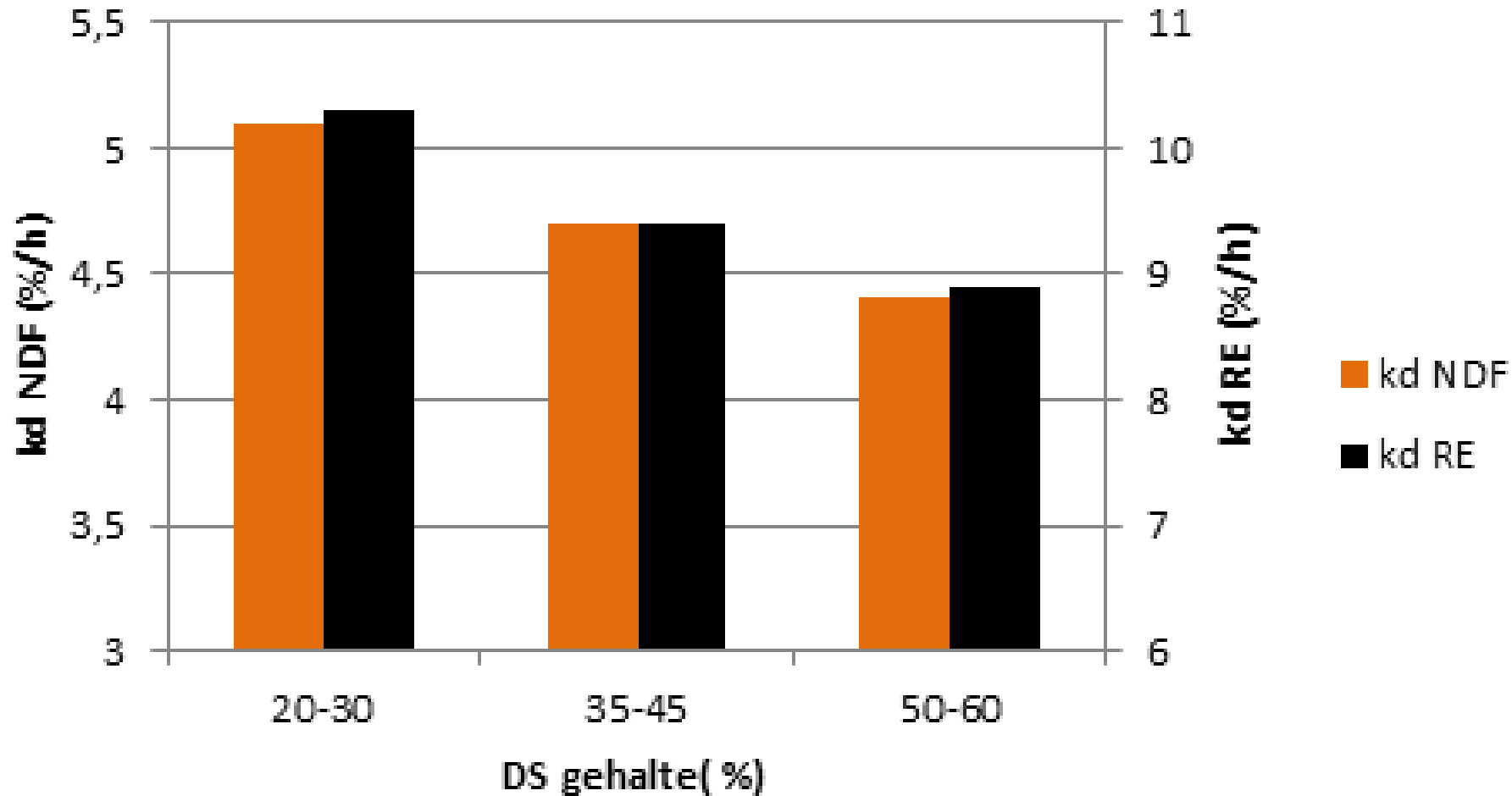
Relatie DS en pH

bron = Eurofins

Invloed DS-gehalte op celwandvertering

bron = Eurofins

Aanrijden

Verdeler/wokkel voor en wals achter

Verdeler of wokkel

Aanrijden

- Aanrijden van graskuil wordt bemoeilijkt door;
  - Hoger DS% (< 45%)
  - Lang materiaal
- Aanrijdtijd = 1minuut per ton vers gras
- Gewicht op de kuil = gewicht shovel/trekker x 2 = gewicht gras/uur

Aanrijdcapaciteit

- Voorbeeld
  - Gewicht shovel = 15 ton; Opbrengst = 3.500 kg DS/ha; DS-gehalte = 40%
Bereken hoeveel hectare per uur ingekuild kan worden
  - Aanvoer = gewicht shovel = 15 ton x 2 = 30 ton = 30.000 kg gras/uur
  - Opbrengst = 3.500 kg DS/ha : 40% DS = 8.750 kg gras/ha
  - 30.000 kg gras/uur : 8.750 kg gras/ha = max. 3,5 ha per uur inkuilen
- Aanrijdtijd = 1 minuut per ton vers gras
  - Dus 30 ton vers gras = ½ uur aanrijden op de kuil
- Gelijmatige lagen (max. 20 cm) over de gehele bult

Is deze kuil goed aangereiden?

Inkuilproces stap 1 (luchtdicht afsluiten)

- Deze fase wordt de aerobe fase genoemd (met zuurstof)
- Zo snel en zo goed mogelijk luchtdicht afsluiten
- Gras stopt pas met ademen als het zuurstof op is
  - Er gaan dan geen suikers meer verloren door ademhaling
- Schimmels en gisten stoppen met activiteit
  - Gunstig voor smaak en voederwaarde
- Als alle zuurstof op is ...

... worden melkzuurbacteriën actief

Gunstige en ongunstige bacteriën

Gunstig

- Melkzuur bacteriën
  - ✓ Maken van suiker melkzuur
  - ✓ Melkzuur is zeer smakelijk
  - ✓ Koe gebruikt dit als energie
  - ✓ Melkzuur verlaagd pH
  - ✓ Te veel geeft pens verzuring
- Azijnzuur
  - ✓ Ontstaat met name bij laag DS%
  - ✓ Is niet smakelijk
  - ✓ Voorkomt broei

Ongunstig

- Boterzuur bacteriën
  - ✓ Hoe natter de kuil, des te meer boterzuur
  - ✓ Maken van suiker boterzuur
  - ✓ Is niet smakelijk
  - ✓ Kaas maken onmogelijk
- Rottingsbacteriën
  - ✓ Maken van eiwit → NH_3
Koe kan dit niet benutten
  - ✓ Is niet smakelijk

Melkzuurbacteriën

